

ใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนย่อความ (๓)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การเขียนย่อความ (๓)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนย่อความ คือ การสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟัง (ดู) โดยตัดเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นหลักออกไป แล้วเขียนด้วยสำนวนภาษาของตนเองตามรูปแบบต่าง ๆ

องค์ประกอบของการเขียนย่อความ

๑. ส่วนนำ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาของเนื้อหาที่จะย่อความ มักจะมีรายการ ดังนี้ ประเภทเนื้อหา, ชื่อเรื่อง, ผู้แต่ง/ผู้ถ่ายทอด และข้อมูลอ้างอิงอื่น ๆ ที่สำคัญ เช่น แหล่งที่มา วันเดือนปี

ส่วนนำจะทำให้ทราบว่า เรื่องที่ย่อนั้นมีที่มาจากที่ใด สามารถย้อนไปสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้ในกรณีที่สนใจอยากทราบเนื้อหาโดยละเอียด

๒. ส่วนที่ย่อความ เป็นเนื้อหาโดยสรุปที่ผู้ย่อความเรียบเรียงขึ้นด้วยภาษาของตนเอง

วิธีการเขียนย่อความ

๑. อ่านเนื้อหาที่จะย่อความให้จบแล้วประเมินคร่าว ๆ ว่าส่วนใดเป็นใจความสำคัญ ส่วนใดเป็นส่วนประกอบหรือส่วนเสริม (พลความ)

๒. หาข้อมูลว่าเนื้อหาที่จะเขียนย่อความเป็นเนื้อหาประเภทใด มีที่มาจากแหล่งใด

๓. เขียนส่วนนำของย่อความ โดยนำข้อมูลจากข้อ ๒ มาเขียน

๔. หากข้อมูลที่จะย่อความมีหลายย่อหน้า อาจใช้วิธีสรุปเนื้อหาแต่ละย่อหน้าไว้ก่อน แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ให้กระชับ

๕. หากเป็นคำประพันธ์จะต้องถอดคำประพันธ์ก่อนแล้วจึงย่อความ

๖. ไม่ควรเขียนเนื้อหาเพิ่มเติมหรือยกตัวอย่างเพิ่มเติม นอกเหนือจากใจความสำคัญที่ปรากฏ

๗. เปลี่ยนคำสรรพนามบุรุษที่ ๑ และ ๒ ในเนื้อเรื่องให้เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓ คล้ายกับการเล่าเรื่องคนอื่นที่เราได้ยินมา

๘. หากมีคำราชาศัพท์ ให้คงคำราชาศัพท์ไว้ ไม่ใช่คำสามัญ

๙. ไม่ย่อความด้วยการใช้อักษรย่อ **ยกเว้น** พ.ศ. และ ค.ศ.

๑๐. ไม่ยกข้อความในเครื่องหมายอัฒภาค (“.....”) มาเขียนย่อความ แต่ให้สรุปเนื้อหา ก่อนแล้วจึงนำมาเขียน

๑๑. เมื่อเขียนเสร็จแล้ว ให้ตรวจทานข้อมูลอีกครั้งว่ามีใจความสำคัญครบถ้วนหรือไม่ ควรเพิ่มหรือตัดส่วนใดออกบ้าง

รูปแบบการเขียนส่วนนำของข้อความ

ย่อพระราโชวาทขึ้นต้นดังนี้

พระราโชวาทของ.....แก่.....เนื่องใน
ทาง(สถานที่สื่อที่กล่าว)..... ณ วันที่.....ความว่า

ตัวอย่าง

พระราโชวาท ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารี แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เนื่อง ในพิธี
พระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ทาง
(สถานที่สื่อที่กล่าว) หอประชุมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ณ วันที่ วันอังคาร ที่ ๑๖
สิงหาคม ๒๕๖๕ ความว่า

บัณฑิตทั้งหลายได้รับความสำเร็จในการศึกษาแล้ว เมื่อออกไปประกอบอาชีพการงาน ย่อม
ปรารถนาความสำเร็จเช่นเดียวกัน การที่จะได้รับความสำเร็จในอาชีพการงานนั้น ต้องอาศัยปัจจัย
สำคัญประการหนึ่ง คือการกำหนดเป้าหมายในการทำงานให้เหมาะสม ตั้งเป้าหมายให้พอเหมาะพอดี
กับศักยภาพและพื้นฐานที่มีอยู่ จากนั้นก็กำหนดวิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
แล้วลงมือปฏิบัติให้ตลอดต่อเนื่อง ด้วยความอดทนอดหยิ่ง เมื่อประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย
ที่ตั้งไว้ได้จริงแล้ว แต่ละคนก็จะมีศักยภาพสูงขึ้น จนสามารถตั้งเป้าหมายที่สูงขึ้นได้ตามลำดับ